

Wapenstilstandsverdrag (11 november 1918)

11 november 1918.

Wapenstilstand met Duitsland.

Tussen Maarschalk Foch, commandant van de geallieerde legers, in naam van de geallieerde en geassocieerde mogendheden, bijgestaan door admiraal Weymiss, First Sea Lord, aan de ene kant;

en

De Heer staatssecretaris Erzberger, voorzitter van de Duitse delegatie,

De Heer buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister Graaf von Oberndorff,

Generaal van de generale staf von Winterfeldt,

Kapitein Vanselow,

voorzien van de nodige volmachten en handelend met instemming van de Duitse bondskanselier, aan de andere kant;

werd een wapenstilstand gesloten onder de volgende voorwaarden:

VOORWAARDEN VOOR DE WAPENSTILSTAND GESLOTEN MET DUITSLAND.

A. Op het westelijk front.

I. Stopzetting van de vijandelikheden te land en in de lucht zes uur na de ondertekening van de wapenstilstand.

II. Onmiddellijke ontruiming van de binnengevallen landen: België, Frankrijk, Luxemburg - evenals Elzas-Lotharingen - binnen 15 dagen na de ondertekening van de wapenstilstand.

De Duitse troepen, die niet binnen de voorgeschreven termijn het grondgebied hebben verlaten, wordt krijgsgevangen gemaakt.

De bezetting door de geallieerde troepen en de Verenigde Staten zal in deze landen volgen na de ontruiming.

Alle bewegingen van ontruiming of bezetting worden geregeld volgens nota 1 in bijlage, zoals vastgelegd bij de ondertekening van de wapenstilstand.

III. Repatriëring, die onmiddellijk moet begonnen worden en die moet voltooid zijn binnen de 15 dagen, van alle inwoners van de hoger genoemde landen (inclusief de gijzelaars, de in verdachten en de veroordeelden).

IV. Achterlating door de Duitse legers van het volgende oorlogsmateriaal in goede staat:

5000 kanonnen (2500 zware kanonnen en 2500 veldkanonnen)
25.000 machinegeweren,

3000 minenwerfers,
1700 gevechtsvliegtuigen en bommenwerpers, in de eerste plaats alle D 7's en alle nachtbommenwerpers, te leveren ter plaatse aan de troepen van de geallieerden en van de Verenigde Staten - onder de gedetailleerde voorwaarden van nota 1 in bijlage, zoals vastgelegd bij de ondertekening van de wapenstilstand.

V. Evacuatie door de Duitse legers van de landen op de linkeroever van de Rijn.

De landen op de linkeroever van de Rijn zullen bestuurd worden door lokale overheden, onder toezicht van de bezettende geallieerde en Amerikaanse troepen. De geallieerde en de Amerikaanse troepen zullen de bezetting van deze landen verzekeren door garnizoenen die de belangrijkste overgangen van de Rijn zullen in handen hebben (Mainz, Koblenz, Keulen) met op deze punten, bruggenhoofden met een straal van 30 kilometer op de rechteroever, en door garnizoenen die de strategische punten in de regio zullen in handen hebben.

Een neutrale zone is voorbehouden op de rechteroever van de Rijn, tussen de rivier en een lijn die evenwijdig loopt met de bruggenhoofden en de rivier en op 10 kilometer van de grens van Holland tot aan de grens van Zwitserland. De ontruiming door de vijand van de Rijnlanden, de linker- en de rechteroever zal moeten voltooid worden binnen een bijkomende termijn van 16 dagen, hetzij 31 dagen na de ondertekening van de wapenstilstand.

Alle bewegingen van ontruiming of bezetting zullen worden beslecht volgens nota 1 in bijlage, zoals vastgelegd bij de ondertekening van de wapenstilstand.

VI. In alle door de vijand ontruimde gebieden, zal elke evacuatie van de bewoners worden verboden; er zal geen schade of letsel aan personen of eigendommen van de bewoners toegebracht worden. Niemand zal worden vervolgd voor strafbare feiten van deelname aan oorlogsmaatregelen voorafgaand aan de ondertekening van de wapenstilstand.

Er zal geen vernietiging van welke aard dan ook zijn.

Militaire installaties van welke aard dan ook zullen onbeschadigd geleverd worden, net als militaire benodigdheden: voedsel, munitie, uitrusting, die niet zijn ontruimd binnen de gestelde termijnen.

Voedselvoorraden, van welke aard dan ook, voor de burgerbevolking, vee, enz., moeten worden ter plaatse gelaten.

Er zal geen enkele algemene maatregel genomen worden die een waardevermindering van industriële gebouwen of een vermindering van het personeelsbestand tot gevolg zou hebben.

VII. Wegen en communicatiekanalen van welke aard ook: spoorwegen, waterwegen, straatwegen, bruggen, telegraaf, telefoon ... mogen niet beschadigd worden.

Alle burgerlijk en militair personeel dat momenteel wordt gebruikt zal worden gehandhaafd.

Er zal worden geleverd aan de geassocieerde mogendheden:

5000 gebruiksklare locomotieven en 150.000 wagons in goede staat en voorzien van alle benodigde onderdelen en apparaten, binnen de tijd, zoals geregeld in bijlage 2 en die niet meer mag zijn dan 31 dagen.

Er zullen ook 5000 motorvrachtwagens in goede staat geleverd worden binnen de 36 dagen.

De spoorwegen van Elzas-Lotharingen zullen binnen de 31 dagen worden overgeleverd met al hun personeel en al het materieel dat aan dit netwerk toegewezen is. Daarnaast zal het materieel, nodig om te werken in de landen aan de linkeroever van de Rijn worden achtergelaten.

Alle voorraden van steenkool en van onderhoudsmateriaal, van sporen, van signalisatie- en van werkhuis materiaal zullen worden achtergelaten. Deze voorraden zullen op peil gehouden worden door Duitsland, voor wat betreft de uitbating van de verbindingswegen der landen op de linkeroever van de Rijn.

Alle schepen, genomen van de geallieerden worden teruggegeven, de nota nr. 2 in bijlage regelt de details van deze maatregelen.

VIII. Het Duitse opperbevel moet binnen de 48 uur na ondertekening van het wapenstilstandsverdrag, alle mijnen of vertragingsapparaten aanwijzen die geplaatst zijn in de gebieden die door de Duitse troepen ontruimd werden, en het opzoeken en vernietigen ervan vergemakkelijken.

Het zal ook alle schadelijke maatregelen die zijn genomen (zoals vergiftiging of verontreiniging van bronnen en putten, enz.), melden, op straffe van represailles.

IX. Het recht van opvordering wordt uitgeoefend door de gewapende geallieerden en de Verenigde Staten in alle bezette gebieden, behalve bij regeling met daartoe bevoegde personen.

Het onderhoud van de bezettingstroepen van het Rijnland, met uitzondering van Elzas-Lotharingen zal worden gedragen door de Duitse regering.

X. Onmiddellijke repatriëring zonder wederkerigheid, volgens nog te regelen voorwaarden, van alle krijgsgevangenen, waaronder de verdachten en veroordeelden, van de geallieerden en van de Verenigde Staten. De geallieerden en de Verenigde Staten kunnen erover beschikken zoals zij dat nodig achten.

Deze voorwaarde vernietigt de eerdere overeenkomsten over de uitwisseling van krijgsgevangenen, inbegrepen die van juli 1918, in afwachting van bekrachtiging.

De repatriëring van Duitse krijgsgevangenen geïnterneerd in Nederland en Zwitserland zal echter blijven als voorheen. De repatriëring van Duitse gevangenen zal worden vastgesteld op het einde van de voorbesprekingen van de vrede.

XI. De zieken en gewonden die niet kunnen vervoerd worden, en die door het Duitse leger achtergelaten werden in de ontruimde gebieden, zullen verzorgd worden door Duits personeel, dat ter plaatse zal worden achtergelaten met de nodige apparatuur.

B. Bepalingen over de oostelijke grenzen van Duitsland.

XII. Alle Duitse troepen die zich op dit moment in gebieden bevinden die voor de oorlog deel uitmaakten van Oostenrijk-Hongarije, Roemenië, Turkije, moeten zich onmiddellijk binnen de grenzen van Duitsland begeven zoals die bestonden op 1 augustus 1914.

Alle Duitse troepen die zich op dit moment in gebieden bevinden die voor de oorlog deel uitmaakten van Rusland, moeten ook terugkeren binnen de grenzen van Duitsland, zoals hierboven gedefinieerd, van zodra de geallieerden daartoe de tijd gekomen achten, rekening houdend met de interne situatie van deze gebieden.

XIII. Onmiddellijk starten van de ontruiming der Duitse troepen en van de terugroeping van alle gevangen Duitse instructeurs en van alle Duitse burgerlijke en militaire agenten van het grondgebied van Rusland (binnen de grenzen van 1 augustus 1914).

XIV. Onmiddellijke stopzetting door de Duitse troepen van alle opvorderingen, beslagleggingen of dwangmaatregelen, om fondsen te werven voor Duitsland, in Roemenië en in Rusland (binnen hun grenzen van 1 augustus 1914).

XV. Verzaking van de verdragen van Boekarest en Brest-Litovsk en de eruit voortkomende verdragen.

XVI. De geallieerden hebben gratis toegang tot de gebieden geëvacueerd door de Duitsers aan de oostgrens, hetzij via Danzig hetzij door de Vistula, om de bevolking te bevoorraden en om de orde te handhaven.

C. In Oost-Afrika.

XVII. Ontruiming van alle Duitse troepen die in Oost-Afrika opereren, binnen een door de geallieerden vast te stellen periode.

D. Algemene bepalingen.

XVIII. Repatriëring, zonder wederkerigheid, binnen een termijn van maximaal een maand, onder nog vast te stellen voorwaarden, van alle geïnterneerde burgers, met inbegrip van gijzelaars, verdachten of veroordeelden, van geallieerde of geassocieerde mogendheden, andere dan die opgesomd in artikel III.

Financiële bepalingen.

XIX. Onder voorbehoud van eventuele vorderingen en latere aanspraken van de geallieerden en de Verenigde Staten, vergoeding van de schade.

Gedurende de duur van de wapenstilstand, zal door de vijand niets worden onttrokken aan de publieke waarden, dat voor de geallieerden zou kunnen dienen om de oorlogsschade te vergoeden.

Onmiddellijke terugbetaling van kasgeld aan de Nationale Bank van België en, in het algemeen, onmiddellijke teruggave van alle documenten, geld, effecten met betrekking tot de publieke en private belangen in de overweldigde landen.

Teruggave van het Russische en Roemeense goud meegenomen door de Duitsers of aan hen overhandigd. Dit goud zal door de geallieerden in bewaring genomen worden tot aan de ondertekening van de vrede.

E. Zeevaartbepalingen.

XX. Onmiddellijke beëindiging van alle vijandelikheden op zee en nauwkeurige aanduiding van de locatie en de bewegingen van de Duitse schepen.

De neutralen moeten in kennis gebracht worden van de vergunde vrijheid van scheepvaart van de oorlogs- en de handelsvloten van de geallieerde en geassocieerde mogendheden in alle territoriale wateren zonder vragen van neutraliteit op te roepen.

XXI. Terugzending zonder wederkerigheid van alle krijgsgevangen zeelieden van de marines en de handelsvloten der geallieerde en geassocieerde mogendheden die in de macht van de Duitsers zijn.

XXII. Levering aan de geallieerden en aan de Verenigde Staten van alle onderzeeërs (inclusief alle onderzeese kruisers en alle mijnenleggers) die momenteel bestaan, met hun volledige bewapening en uitrusting in de door de geallieerden aangewezen havens en in de Verenigde Staten. Schepen die niet zeewaardig zijn, worden ontdaan van personeel en materieel en zullen onder het toezicht van de geallieerden en de Verenigde Staten blijven.

Onderzeeërs, die zeewaardig zijn, worden klaargemaakt om uit de Duitse de havens te vertrekken van zodra ze per telegram bevel zullen krijgen om naar hun haven van overgave te gaan, de andere zullen zo snel mogelijk volgen. De voorwaarden van dit artikel zullen vastgelegd worden binnen de 14 dagen na de ondertekening van de wapenstilstand.

XXIII. De Duitse drijvoorlogsschepen, die door de geallieerden en de Verenigde Staten zullen aangewezen worden, zullen onmiddellijk worden ontwapend en geïnterneerd in neutrale havens of, bij ontstentenis daarvan, in geallieerde havens door de geallieerden en de Verenigde Staten aangewezen. Ze blijven onder toezicht van de geallieerden en de Verenigde Staten, alleen detachementen bewakers zullen aan boord gelaten worden.

De aanwijzing van de geallieerden zal betreffen:

6 gevechtsskruisers,
10 pantserschepen,
8 lichte kruisers (waaronder twee mijnnevegers),
50 destroyers van de meest recente types.

Alle andere drijoorlogsschepen (waaronder de rivierschepen) moeten worden verzameld en volledig ontwapend in de Duitse marinebases door de geallieerden en de Verenigde Staten aangewezen, en er geplaatst worden onder bewaking van de geallieerden en de Verenigde Staten.

Alle schepen van de hulpoorlogsvloot worden ontwapend. Alle schepen bestemd om geïnterneerd te worden moeten klaar zijn om de Duitse havens te verlaten zeven dagen na de ondertekening van de wapenstilstand.

Er zullen per telegraaf aanwijzingen gegeven worden voor te reis.

XXIV. De geallieerden en de Verenigde Staten zullen het recht hebben om, buiten de Duitse territoriale wateren, alle mijnenvelden te vegen en om de obstakels die door Duitsland geplaatst werden en waarvan de ligging hen moet aangeduid worden, te vernietigen.

XXV. Gratis toegang tot en uitgang van de Baltische Zee voor de oorlogs- en handelsvloeden der geallieerde en geassocieerde mogendheden. Dit dient te worden verzekerd door de bezetting van alle forten, verdedigingswerken, batterijen en elke Duitse verdediging, in alle zeestraten van het Kattegat tot de Baltische Zee en door het vegen en vernietigen van alle mijnen en obstakels binnen en buiten de Duitse territoriale wateren waarvan de plannen en exacte locaties zullen worden verstrekt door Duitsland, zonder dat dit vragen van neutraliteit zal kunnen oproepen.

XXVI. Handhaving van de blokkade van de geallieerde en geassocieerde mogendheden onder de huidige omstandigheden, de Duitse koopvaardij schepen die op zee gevonden worden blijven het voorwerp van beslaglegging.

De geallieerden en de Verenigde Staten voorzien de bevoorrading van Duitsland tijdens de wapenstilstand zoals dat noodzakelijk zal gevonden worden.

XXVII. Groepering en lamlegging in de Duitse bases die door de geallieerden en de Verenigde Staten aangewezen zullen worden van de gehele luchtmacht.

XXVIII. Bij het ontruimen van de Belgische kust en de Belgische havens, zal Duitsland, ter plaatse en intact, alle havenmaterieel en binnenvaartmaterieel overgeven, alle koopvaardij schepen, sleepboten, aken, alle apparaten, materieel, voorraden voor de zeeluchtvaart, alle wapens, uitrusting, en de leveringen en het materieel van elke soort.

XXIX. Ontruiming door Duitsland van alle havens van de Zwarte Zee en overgave aan de Geallieerden en de Verenigde Staten van alle Russische oorlogsschepen die door de Duitsers in beslag genomen werden in de Zwarte Zee. – Vrijlating van alle neutrale koopvaardij schepen die in beslag genomen waren. - Overlevering van alle oorlogsmateriaal of andere zaken die in beslag genomen werden in de havens. - Overgave van de Duitse apparatuur die in de clause XXVIII opgenomen werden.

XXX. Teruggave zonder wederkerigheid in door de geallieerden en de Verenigde Staten aangewezen havens van alle koopvaardij schepen die behoren tot de geallieerde en

geassocieerde mogelijkheden, en die momenteel in het bezit zijn van Duitsland.

XXXI. Verbod op vernietiging van schepen of materiaal voorafgaand aan de ontruiming, de levering of de teruggave.

XXXII. De Duitse regering zal formeel alle neutrale regeringen en in het bijzonder de regeringen van Noorwegen, Zweden, Denemarken en Nederland ervan op de hoogte brengen, dat alle beperkingen op het verkeer van hun schepen met de geallieerde en geassocieerde mogelijkheden, hetzij door de Duitse overheid zelf hetzij door particuliere Duitse bedrijven aangaande de export van constructiematerialen voor de scheepvaart of niet, onmiddellijk geannuleerd worden.

XXXIII. Geen overdracht van Duitse koopvaardischepen van allerlei aard, onder om het even welke neutrale vlag, kan plaatsvinden na de ondertekening van de wapenstilstand.

F. Duur van de wapenstilstand.

XXXIV. De duur van de wapenstilstand is vastgesteld op 36 dagen met mogelijkheid tot verlenging.

Gedurende deze tijd kan de wapenstilstand, indien de clausules niet worden uitgevoerd, worden beëindigd door de verdragsluitende partijen met een opzegtermijn van 48 uur.

Het is wel verstaan dat de uitvoering van de artikelen III en XXVIII zullen leiden tot beëindiging van de wapenstilstand wegens gebrek aan uitvoering op tijdige wijze, zoals in het geval van een kwaadwillige uitvoering. Om de uitvoering van dit verdrag onder de beste voorwaarden te waarborgen, wordt het principe van een

permanente internationale wapenstilstandscommissie toegestaan.
De commissie staat onder het gezag van het leger- en het marine-
opperbevel van de geallieerde legers.

Deze wapenstilstand werd op 11 november 1918 ondertekend, om
5 uur (vijf uur), Franse tijd.

(Getekend)

Foch.

Weymiss, admiraal.

(Getekend)

Erzberger.

von Oberndorff.

von Winterfeldt.

Vanselow.

Bijkomende nota nr. 1.

I. – De ontruiming van de binnengevallen landen: België, Frankrijk, Luxemburg en Elzas-Lotharingen zal plaatsvinden in drie fasen onder de volgende omstandigheden:

1^e fase. - Ontruiming van de gebieden tussen de huidige frontlinie en lijn 1 op de kaart in bijlage¹: - binnen de 5 dagen na ondertekening van de wapenstilstand.

2^e fase. - Ontruiming van de gebieden tussen lijn 1 en lijn 2: - binnen de 4 bijkomende dagen (9 dagen in totaal na de ondertekening van de wapenstilstand.)

3^e fase. - Ontruiming van de gebieden tussen lijn 2 en lijn 3: - voltooid binnen 6 bijkomende dagen (totaal 15 dagen na de ondertekening van de wapenstilstand.)

Geallieerde troepen en troepen van de Verenigde Staten zullen in deze gebieden binnengaan na het verstrijken van de tijd die aan de Duitse troepen toegekend werd om ze te ontruimen.

Dientengevolge:

Zal het huidige Duitse front worden overgestoken door geallieerde troepen vanaf de 6^e dag na de ondertekening van de wapenstilstand;

Lijn 1, vanaf de 10^e dag;

Lijn 2, vanaf de 16^e dag.

¹ De kaart waarvan sprake werd niet afgedrukt in het brondocument.

II -. Ontruiming van het Rijnland.

Deze ontruiming zal ook in fasen gebeuren:

1. Ontruiming van de gebieden tussen de lijnen 2 en 3 en lijn 4 - voltooid binnen vier bijkomende dagen (19 dagen in totaal na de ondertekening van de wapenstilstand);
2. Ontruiming van de gebieden tussen lijn 4 en lijn 5: - voltooid binnen vier bijkomende dagen (23 dagen in totaal na de ondertekening van de wapenstilstand);
3. Ontruiming van de gebieden tussen lijn 5 en lijn 6 (lijn van de Rijn): - binnen vier bijkomende dagen (27 dagen in totaal na de ondertekening van de wapenstilstand);
- 4 Ontruiming van de bruggenhoofden en de neutrale zone op de rechteroever van de Rijn - voltooid binnen vier bijkomende dagen (31 dagen in totaal na de ondertekening van de wapenstilstand.)

De geallieerde bezettingstroepen en de Verenigde Staten zullen in deze gebieden binnengaan na het verstrijken van de tijd die aan de Duitse troepen toegekend werd om ze te ontruimen.

Dientengevolge:

Zal lijn nr. 3 door hen worden overgestoken vanaf de 20^e dag na de ondertekening van de wapenstilstand;

Zal lijn nr. 4 worden overgestoken door hen vanaf de 24^e dag na de ondertekening van de wapenstilstand;

Lijn nr. 5, vanaf de 28^e dag;

Lijn nr. 6 (Rijn), vanaf dag 32 om de bruggenhoofden in te nemen.

III -. Levering door de Duitse legers van oorlogsmateriaal vastgelegd bij de wapenstilstand.

Dit oorlogsmateriaal dient geleverd te worden onder de volgende voorwaarden:

De eerste helft vóór de 10^e dag;

De tweede helft vóór de 20^e dag;

Dit materiaal zal worden verstrekt aan elk van de geallieerde legers en de Verenigde Staten, door elke belangrijke tactische groep van het Duitse leger, in de verhoudingen bepaald door de Permanente Internationale Wapenstilstandscommissie.

Bijkomende nota nr. 2

- I. Alle communicatiekanalen gelegen tot en met de rechteroever van de Rijn, binnen de bruggenhoofden bezet door de geallieerde legers, zullen onder het gezag worden geplaatst van de opperbevelhebber van de geallieerde legers, die het recht zal hebben om alle maatregelen te nemen die hij nodig acht om de bezetting en uitbating te waarborgen. Alle documenten met betrekking tot de communicatiekanalen zullen klaar gehouden worden om te worden doorgestuurd naar hem.
- II. Alle apparatuur en al het burgerlijk en militair personeel dat momenteel gebruikt wordt voor het onderhoud en de uitbating van de communicatiekanalen zal volledig worden gehandhaafd op deze communicatiekanalen in alle gebieden die ontruimd werden door de Duitse troepen.
Eventuele aanvullende apparatuur die nodig is voor het onderhoud van deze communicatiekanalen in de landen op de linkeroever van de Rijn zal worden verstrekt door de Duitse regering gedurende de duur van de wapenstilstand.
- III. Personeel.
De Franse en Belgische medewerkers die behoren tot de dienst van de communicatiekanalen, geïnterneerd of niet, moeten teruggezonden worden naar de Franse en Belgische legers binnen de 15 dagen na de ondertekening van de wapenstilstand.
De medewerkers van het netwerk beheerd door de spoorwegen van Elzas-Lotharingen zullen worden gehandhaafd of terug aangesteld worden om de werking van het netwerk te garanderen.

De opperbevelhebber van de geallieerde legers heeft het recht om in het personeel van de communicatiekanalen alle overplaatsingen en vervangingen te doen die hem passen.

IV. Materieel

a) Rollend materieel. – Het rollend materieel ter hand gesteld aan de geallieerde legers in het gebied tussen de huidige frontlinie en lijn nr. 3, met uitzondering van Elzas-Lotharingen, zal ten minste gelijk zijn aan:

5.000 locomotieven,
150.000 wagons.

De levering zal worden gedaan binnen de termijnen van artikel 7 van de wapenstilstand, onder de gedetailleerde voorwaarden die vastgelegd dienen te worden door de Permanente Internationale Wapenstilstandscommissie.

Alle apparatuur zal in goede staat van onderhoud zijn, gebruiksklaar en voorzien van alle onderdelen. Het kan gebruikt worden met het eigen personeel of met ander personeel op elk punt van het spoorwegnet van de geallieerde legers.

Het materiaal dat toegewezen is aan het netwerk beheerd door de spoorwegen van Elzas-Lotharingen zal worden gehandhaafd of vervangen ter beschikking van het Franse leger.

Het materiaal dat ter plaatse moet gelaten worden op de linkeroever van de Rijn, en binnen de bruggenhoofden aan de andere kant, zal de werking van de spoorwegen in deze gebieden toelaten.

b) Spoorweg-, signalisatie- en werkplaatsmaterieel. - De signalisatieuitrusting, machinegereedschappen en werkplaatsapparatuur, meegenomen van de Franse en Belgische netwerken, zal teruggegeven worden onder de voorwaarden vast te stellen door de permanente internationale wapenstilstandscommissie. Er zal worden geleverd aan de geallieerde legers het volgende spoorwegmateriaal: rails, klein materiaal, apparaten, materiaal voor de bouw van bruggen en hout nodig voor het herstel van de vernietigde lijnen voorbij het huidige front.

c) Brandstoffen en onderhoudsmaterialen. – Gedurende de wapenstilstand, zal er brandstof en onderhoudsmateriaal worden geleverd door de zorgen van de Duitse regering aan de opslagplaatsen die normaal gebruikt worden bij de uitbating van de spoorwegen op de linkeroever van de Rijn.

V. Telegraaf-en telefoonverkeer.

Alle telegraaf-en telefoonlijnen en vaste draadloze telegraafstations zullen worden overgegeven aan de geallieerde legers, met alle militair en burgerlijk personeel en al hun apparatuur, met inbegrip van alle voorraden op de linkeroever van de Rijn.

Bijkomende leveringen die nodig zijn voor het onderhoud van het netwerk moeten worden verleend voor de duur van de wapenstilstand door de Duitse regering als en wanneer nodig.

De opperbevelhebber van de geallieerde legers zal dit netwerk militair bezetten, zal er het beheer van doen en zal, in het personeel, alle vervangingen en wijzigingen doen die hij passend acht.

Hij zal al het militair personeel dat niet noodzakelijk is voor de uitbating en het onderhoud van het netwerk doen terugkeren naar het Duitse leger.

Alle plannen van de Duitse telefoon- en telegraafnetten zullen worden overgemaakt aan de opperbevelhebber van de geallieerde legers.

Aanvullende overeenkomst houdende verlenging van de wapenstilstand (13 december 1918).

13 december 1918.

De ondergetekenden, voorzien van de bevoegdheden waarmee zij de wapenstilstand van 11 november 1918 hebben ondertekend, hebben de volgende bijkomende overeenkomst gesloten:

1. De duur van de wapenstilstand 11 november 1918 wordt met een maand verlengd, dat wil zeggen tot en met 17 januari 1919 om 5 uur:00 (vijf uur).

Deze verlenging van een maand wordt verder verlengd tot het einde van de vredesvoorbesprekingen, onder voorbehoud van goedkeuring door de geallieerde regeringen.

2. De uitvoering van de bepalingen van het verdrag van 11 november die nog niet volledig werden gerealiseerd zal worden voortgezet en afgerond gedurende de verlenging van de wapenstilstand volgens de door de Permanente Internationale Wapenstilstandscommissie vastgestelde nadere voorwaarden, en volgens de onderrichtingen van het geallieerd opperbevel.

3 De volgende bepaling wordt toegevoegd aan het verdrag van 11 november 1918:

"Het geallieerde opperbevel behoudt zich voor om vanaf nu, wanneer zij dit nodig acht, als nieuwe waarborg, de neutrale zone op de rechteroever van de Rijn, ten noorden van het bruggenhoofd van Keulen en tot aan de Nederlandse grens, te bezetten. Deze bezetting zal gebeuren na een voorafgaande kennisgeving van 6 (zes) dagen door het geallieerde opperbevel."

Trier, 13 december 1918.

(Getekend)

F. Foch.

Weymiss, admiraal.

(Getekend)

Erzberger.

von Oberndorff.

von Winterfeldt.

Vanselow.

Financiële bepalingen.

Trier, 13 december 1918.

- I. De Duitse regering verbindt er zich toe om zonder voorafgaande overeenkomst met de geallieerden, het edel metaal uit de schatkist of de Reichsbank, of effecten of de activa op of in het buitenland alsmede buitenlandse effecten die eigendom van de regering en de openbare banken zijn, niet te vervreemden.

De Duitse regering verbindt er zich toe om, zonder voorafgaande overeenkomst met de geallieerden, geen uitgangsvergunning te geven voor de activa of waarden, hierboven bedoeld, die eigendom zijn van particulieren of bedrijven.

- II. De Duitse regering verbindt er zich toe om, in overeenstemming met de geallieerde regeringen alle nodige maatregelen te nemen, binnen de kortst mogelijke tijd, om te beslissen onder welke voorwaarden de in de overweldigde gebieden verloren of gestolen effecten zullen worden teruggegeven aan hun rechtmatige eigenaars.

- III. Verplichting voor de Duitse regering om aan de Elzassers-Lotharingers op de vervaldagen, en in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving, alle schulden en al de vervallen of te vervallen effecten op de Duitse openbare banken te betalen gedurende de wapenstilstand, bijvoorbeeld: kasbons, effecten, post- of andere overdrachten, accepten, enz. deze lijst is indicatief en niet beperkend.

Verplichting voor de Duitse regering om geen bijzondere belemmering te maken aangaande de vrije beschikking van de Elzassers-Lotharingers over hun eigendommen, effecten,

certificaten, deposito's die hun eigendom zijn en die zich in Duitsland bevinden.

IV. Verplichting voor de Duitse regering om in overeenstemming met de geallieerde regeringen, de te nemen maatregelen te bestuderen tot terugbetaling, binnen de kortst mogelijke tijd, van de ten nadele van de bondgenoten in beslag genomen goederen.

Getekend:

Voor Frankrijk:

Ch. de Lasteyrie

Ch.P. Tibard.

Voor Duitsland:

Busing.

Ratsen.